

Onko sinusta kotiseudukseni,
oi karvanoppain ja kaukametsäin maa!
Olisitko luja jalansijani
ajan tuoksinassa tässä,
niin mobiilissa, globaalissa?

Milloin Uusimaasta tuli uusi ja mistä tähän kaiken keskelle pulpahti Keski-Uusimaa? Maa oli uusi noin 700–800 vuotta sitten Ruotsista saapuneille uudisasukkaille. He asettuivat hämäläisten naapureiksi. Tämä kohtaaminen on uusmaalaisuuden ehtymätön perusta.

1812 Helsingistä tuli Suomen pääkaupunki ja näilläkin kulmilla virisi uutta actionia: etelän rakennustyömaille ryhdyttiin rahtaamaan puuta ja soraa. Helsinki-Hämeenlinna rautatien avaaminen 1862 tempaisi radanvarren korpikyliä kehityksen eturintamaan.

Suomen kaupungistuminen ja autoistuminen vauhdittuivat todenteolla 1960-luvulla. Pääkaupunkiseutu paisui: rakennettiin lähiöitä ja niiden taustaan kehätie. Vuonna 1972 Kehä kolmoseksi nimetty tie alettiin kuin luonnostaan mieltää kaupungin ja maaseudun rajaksi.

2000-luku ja kuntaliitospyrkimykset ovat vaatineet rajankäynnin avuksi uusia käsitteitä. Kehä III:n sisäpuolisesta urbaanista maailmasta on ruvettu puhumaan Metropolina. Sen naapuri pohjoisessa on Keski-Uusimaa. Naapurit ovat linkittyneet toisiinsa, mutta ne ovat myös toistensa peilipinta. Keski-Uusimaa on kylien ja kaupunkien mosaiikki, missä hellitään maalaisuuden ideoita.

Paikallissanastoa: **munkki**. Munkki on ajoneuvolla tehtävä rundi, kierros. Keskustoissa voi heittää asemanmunkkia eli ajaa korttelirallia. Laajemmassa kaavassa munkin heitto on cruisailua paikkakuntien ja etappipaikkojen välillä. Cruisailu ja asemanmunkki ovat keskiuusmaalaista kulttuuriperintöä.

Paikallissanastoa: **kylille**. Kun Keski-Uudellamaalla lähdetään ihmisten ilmoille, asioimaan tai viihteelle, lähdetään kylille.

Paikallissanastoa: **mauto**. Mauto on kansanomaisen lyhenne mopoautosta. Mautoilla, skobilla ja mopoilla liikkuminen on haja-asutusalueen nuorten elinehto.

KOTIKENTTÄ

Pointti ois, et vois vaan koisimaan käydä. Mul ei oo tekostatust, oon statukseton. Muhun vaan tyhjät kadut vetoo...pohdin puuta heinää, tuumailen seinää.
(räp-ryhmä Vaiheilutaide, Klaukkala)

Mä olen maalainen ja äärimmäisen ylpee siitä. Tässä maisemassa minun sieluni lepää.
(Etelä-Tuusula)

Keski-Uudenmaan museot tutkivat ja tallensivat alueensa paikallisidentiteettiä 2014–2015. Tulokset ovat kahtalaisia: on paitsi vankkaa paikallisuutta myös juurettomuutta, statuksettomuutta. Osalla meistä on lämmin kotiseutusuhde, osa on jäänyt irrallisiksi.

Tuusulalaiset, hyvinkääläiset, nurmijärveläiset, keravalaiset, järvenpääläiset ja mäntsäläläiset samaistuvat ensisijassa kotikyliinsä ja -kaupunkeihinsa, mutta taustalla piilee myös käsitys Keski-Uudestamaasta kotikenttänä. Sen eduiksi lasketaan pienimuotoisuus ja ihmisläheisyys: vastaan tulija noteerataan katsekontaktilla eivätkä rakennusmassat kutista ihmistä hyönteiseksi.

Hyvä paikallisuus ja tunnistettava kotikenttä eivät kuitenkaan ole itsestänselvyyksiä. Keski-Uudellamaalla avainkysymys on uusien asukkaiden ja etenkin heidän jälkipolviensa kotiutuminen sekä se, etteivät persoonalliset paikkakunnat liudennu suurkaupungin anonyymiksi takamaaksi. Selkeän identiteettijalansijan hapertuminen hapertaa myös ihmisiä ja yhteisöjä ja luo tilaa tyhjyydelle ja mitättömyydelle.

Paikallissanastoa: **sukkulointi**. Sukkulointi eli työmatkaliikenne Helsinkiin on keskisuusmaalaista arjen kulttuuria. Sen tunnuspiirteitä ovat junatuttavapiirit ja tietty päivärytmi, pulssi.

Paikallissanastoa: **nurmijärvi-ilmiö**. Nurmijärvi-ilmiöllä tarkoitetaan perheiden ulosmuuttoa ahtaaksi koetusta suurkaupungista. Siihen kannustaa talohaave mukavassa naapurustossa.

Paikallissanastoa: **ridaus**. Ridaaminen eli ratsastaminen. Ridaus on Keski-Uudenmaan ykkösharrastuksia. Ratsastuspaikkoja ja hevostiloja on paljon. Hevosharrastus tukee maaseudun elinvoimaisuutta.

PAIKALLISTU!

Mä olen katupoika. Kun mä taas pääsen näille kulmille, niin mun identiteetti – kuka mä oon – kirkastuu. Niitä mä sanon heräämisiks. (Hyrylä - Skavaböle)

Mun opiskelukaverit Helsingissä sanoo, että mä oon pikkusen erilainen ja musta tuntuu et mä ehkä oon. Niil on semmonen sanonta, et tyttö voi lähtee Keravalta, mut Kerava ei lähe tytöstä. (Kerava)

Kun minusta tulee minä. Paikka mistä ihminen kokee olevansa kotoisin, on yksilön identiteetin – minäkuvan, itseymmärryksen – tyyssija. Siihen liittyy kiintymys tiettyihin paikkoihin ja yhteenkuuluvuus tiettyihin ihmisiin. Myönteisesti rakentunut paikallisidentiteetti on mielen ja persoonallisuuden ankkuri. Se palvelee itsen tunnistamista ja maailmassa sijoittumista.

Ihmisen minäkäsitykseen kerrostuu aineksia elämänkaaren varrella. Tärkeää on kokeminen, kokemukset. Herkimmillään ihminen on nuoruudessa ja vanhempana perhe-elämän alussa. Avainkokemukset kytkeytyvät ympäristöön: se saa tunnearvon ja merkityksellistyy. Omaelämäkerralliset kiintopisteet – muistinpaikat – ovat rakkaita ja niiden soisi säilyvän.

Ihminen voi silti juurtua ja paikallistua läpi elämän. Olennaista on päätös asettua. Seuraava askel on puhkaista itsen ympärille helposti kuroutuva etäännyttävä kupla ja altistua. Lähteä löytöretkelle paikalliseen maailmankaikkeuteen; tarinoihin, luonnonpaikkoihin, kiehtoviin rakennuksiin, hautausmaille, kapekoihin. Kun tekee itsensä tykö paikkaan, paikka tarjoutuu omaksi.

Paikallissanastoa: **aalloppi**. Keski-Uudenmaan läpi syöksyy rautateitä ja moottoriteitä ja aalloppi merkitsee alikulkutunnelia. Mäntsälän kolminkertaiset aallopit ovat miltei mystisiä paikallisuniversumin portteja. Järvenpäässä on Aalloppi-niminen kauppakeskus.

Paikallissanastoa: **Keskari**. Keskari eli Keski-Uusimaa on Keski-Uudenmaan suurin paikallislehti. Sen päätoimitus on Hyrylässä.

Paikallissanastoa: **kyläkoulu**. Kyläkoulut ovat keskiuusmaalaisen maalaisidentiteetin kulmakiviä. Ne ovat kylien ja kylämaisen elämäntavan historian ja tulevaisuuden symboleita.

ME-HENKİ

Kerran ku mä kuljin siitä stadionin ohi, niin sieltä kuulu hirvee huuto. Et Hyvinkää! Hyvinkää! Siel pelattii jalkapalloo Riihimäkeä vastaan. Pitäis joskus mennä mukaan ihan fiiliksen vuoks. (Hyvinkää)

Ne Jäken tytöt, ne me ollaan aina vaan. Se synttäräkuvakin, 40 v, koodattiin #Jäke #ystävyys.

Paikallisidentiteetti fokusoituu pienenevinä renkaina. Olen suomalainen, olen uusmaalainen, olen nurmijärveläinen, olen – niin kuin kuvassa – rajamäkeläinen. Rajamäki Forever! Yhteiset lähtökohdat ja yhteinen kokemuspohja yhdistävät. Yksilöistä tulee Me.

Paikannimi ja sen määrittelemä alue luovat kehyksen, johon jokainen on automaattisesti osallinen. Siellä missä on kosketuspintaa, muodostuu myös yhteisöllisyyttä. Elämät kietoutuvat toisiinsa koulutiellä ja kauppareissuilla: syntyy kaveriryhmiä ja me-henkeä. Tervehtiminen ja tuttavallisuus vaikuttavat kuin liima. Some porisee. Sattumukset ja happeningit ryhmäännyttävät. Parhaimmillaan paikka – kotisija – toimii yhteisenä nimittäjänä, joka kokoaa ihmiset ”samaan veneeseen”. Kielikuva kuvaa kohtalonyhteyttä ja yhteisvastuuta.

Paikallisyhteisöjen – niiden tarinan ja jatkuvuuden kannalta – on ratkaisevaa, että niihin liitytään. On itsestä kiinni, onko läsnä normaalissa arjen virrassa vai ottaako aktiivisemmän roolin. Olennaista on, ettei lähiympäristö ole yhdentekevä, samantekevä. Minkä pienilläkin eleillä ja seurallisuudella saavuttaa on, että lähiyhteisö vastaa, kytkeytyy off-asennosta on-asentoon.

Paikallissanastoa: **Willa ja Jumbo**. Willa on keskiuusmaalaisittain tärkeä käyntikohde ja kauppakeskus Hyvinkäällä. Myös Jumbo on niin sanotusti ”reviireillä”. Jumbo tosin sijaitsee kehä kolmosen pinnassa Vantaalla.

Paikallissanastoa: **amislaisuus, Keuda**. Eräs paikallinen ominaispiirre on amislaisuus. Reilu, mutkaton ja maanläheinen elämänasenne. Suurimpia keskiuusmaalaisia instituutioita puolestaan on ammattiopisto Keuda. Sen oppilaitokset näkyvät kaupunkikuvassa ja maalaismaisemassa.

Paikallissanastoa: **peltoralli**. Pelloilla ajetaan sadonkorjuun jälkeen ja syksyllä peltorallia, niin että rapa roiskuu.

PAIKALLISTU!

Salin istuu tiukassa. Riuskemmat otteet ja fiuh, energia lyö kasvoillemme! Sirkusharrastajien aikuisryhmä, Norsuryhmä, on täydessä vauhdissa. Uusi ovi paljastaa uuden näyn: nuorisoseuran hallitustiimi kokouksessaan. Kylätalo on kuin mikäkin puhtitynnyri! (Mäntsälä Ohkola)

Minusta olemme etenemässä individualistisen ajan yli, ollaan heräämässä siihen, että yhdessä toimiminen on sittenkin mukavampaa, palkitsevampaa. (Järvenpää)

Millainen on hyvä paikka? Eräässä haastattelussa syntyi oivallus. Koska iso maailma on monimutkainen ja uutiset usein hälyttäviä, on tärkeää että oman asuinpaikan voi kokea hallittavaksi ja että siellä on sijaa optimismille. Kompakti ja omakseen kuroutuva paikka on käsitettävä; ihminen ei ole pisara valtameressä vaan teot yhteiseksi hyväksi tuntuvat mahdollisilta.

Kuvassa näkyy teräsaitaan kylätapahtumassa solmittu "ryijy". Yksilöt ja yksilöiden solmimat tilkut punoutuivat yhteisölliseksi kudelmaksi. Ihmiset tutustuivat ja kotikulmat pehmenivät. Keski-Uudellamaalla on runsaasti asukastointia ja häpeilemättömän positiivista tekemistä. Halutaan luoda ja elvyttää paikallisuus ja yhteisöllisyys tässä ja nyt. Stop ankeutukselle!

Paikallisuuden piiri ja aktiivisuus ovat tärkeitä, mutta niin on historiakin. Historia on juurettomuuden kumoava arvo. Jos keskuudessamme elävät tarinat ja vanhat rakennukset katoavat, historia nollautuu ja joudumme tyhjän päälle. Meihin ulottuvaa juurikasvustoa kannattaa arvostaa ja vaalia. Hyvä paikka? – salaisuus on lopultakin yksinkertainen. Paikka josta välitetään, kannattelee ja voi hyvin.

Paikallissanastoa: **Karvanopat ja Kaukametsä.** Karvanopat on suosittu auton koriste. Kaukametsä taas on A. Kiven runo, joka viittaa maanpäälliseen onnelaan. Yhdessä sanapari viittaa kaupunkiin ja maaseutuun ja se oli Keski-Uudenmaan museoiden paikallisuustutkimuksen otsikko.

Paikallissanastoa: **Hyvä kasvaa.** Seurat, yhdistykset ja kansalaisliikkeet ovat keskiuusmaalaisen yhteisöelämän pallomeri. Poimintana Hyvä Kasvaa-asukasliike. Osallisuutta ja toimintaa tähdentävä konsepti korostaa lähiyhteisöä hyvän elämän ja vaikuttamisen perusyksikkönä.

Paikallissanastoa: **Kuuma-kunnat.** Kuuma-kunnat pyrkivät tiiviimpään verkostoitumiseen. Hyvinkään, Keravan, Järvenpään, Mäntsälän, Nurmijärven, Tuusulan, Pornaisten ja Sipoon yhdyntöneuvottelut aloitettiin 2013 ja ne kariutuivat toistaiseksi 2015.

ROOTS & HOODS

We have changed nothing since 1970's. Years ago this was Finland's biggest gas station, a Shell. But now it is just a lunch place. Named after Mäntsälä's moose arms, our official sign, you know. Kind of retro fashion suddenly [laughters]. And we have this age old decoration plant, a palm tree. And once, for heaven's sake, it made a banana. And I called and a reporter came in. It was a big headline in our Local newspaper.

The story of banana tree above is a fine piece of folk history. It is a story – one association among hundreds and thousands – that creates locality, binds people together.

Are you local? A local guy or a local girl. Would you like to be one? To settle down and to become fond of a place is like having an anchor in now-a-days mobile and global vastness.

Our region Keski-Uusimaa (Middle Newland), is a mosaic of villages and towns. It is a loose country like home field – a neighboring district to the urban capital city area in south.

We think that in Middle Newland places have character and we wish to avoid falling down to historyless anonymity. Positive local identity strengthens caring, wellbeing and continuity.

Please, make yourself at home. Explore and experience. Grow some roots, cherish these hoods, and we will all win!

Local vocabulary: **munkki, a doughnut**. A doughnut is a round, a circle, driven by a vehicle. Youth subculture, mainly rural phenomenon. To drive a doughnut in a town is called **kortteliralli, street racing**. In larger scale driving a doughnut is cruising between localities and waypoints. Street racing and cruising – driving a doughnut – is regional cultural heritage in Keski-Uusimaa.

Local vocabulary: Nurmijärvi phenomenon. **Nurmijärvi phenomenon** means families moving out from metropolis. Metropolis can be experienced to be too crowded and massive – moving out is motivated by having an own house in a nice neighbourhood. In Middle Newland such neighbourhoods are often old countryside villages.

GET LOCAL!